

Memòria
2021
Museu del Ter
#MANLLEU

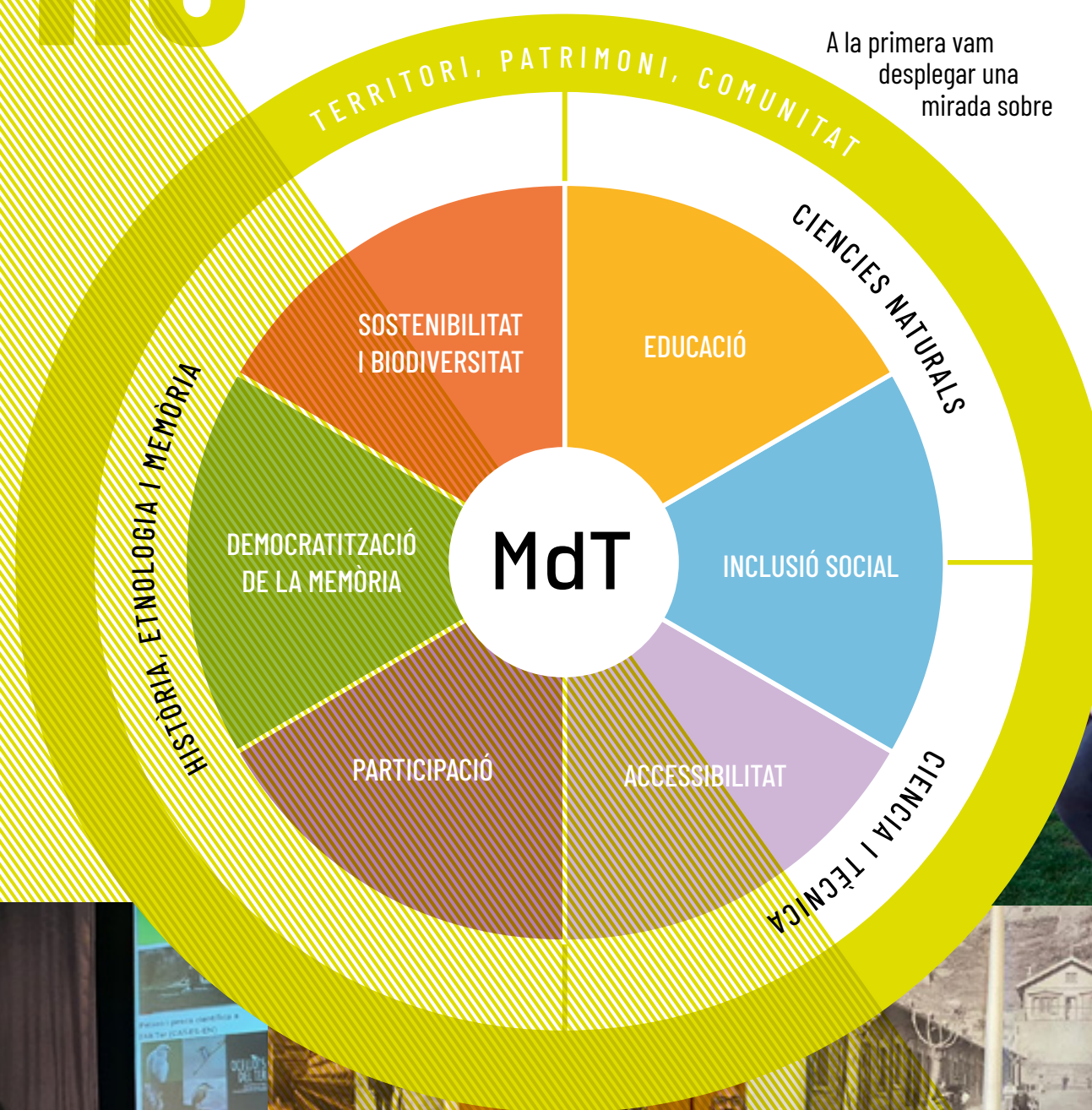
EL COMPROMÍS DELS MUSEUS

A finals de 2021 vam tenir la sort de participar en dues de les principals jornades anuals del sector dels museus i el patrimoni a Catalunya. La XXXIII Jornada de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona: "Museus i SOstenibilitat. De la missió a l'acció", celebrada el 17 i el 18 de novembre, i la 6a Jornada de l'Observatori de Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya: "Museus rellevants per a la comunitat. Eines per a la participació ciutadana", celebrada el 30 de novembre i l'1 de desembre.

la tasca del Museu del Ter des de la perspectiva de la sostenibilitat i l'agenda 2030, en les seves dimensions ambiental i social. A la segona vam analitzar l'experiència del projecte "Novè 2a" des de la perspectiva de la participació i la representació de col·lectius i memòries sovint absents dels museus i de la representació del patrimoni.

Les dues jornades ens remetien a la mateixa reflexió de fons: ja sigui parlant de sostenibilitat en els termes de l'agenda 2030 o de participació i vinculació amb l'entorn, el que es posava sobre la taula en tots dos casos era la necessitat de reivindicar els museus com a agents compromesos amb la comunitat que els acull i els seus reptes de futur. Un model de museu que el daltabaix de dos anys de pandèmia ha fet emergir amb més força que mai.

Al Museu del Ter posem al centre de la nostra actuació la participació i la implicació de la ciutadania, l'educació, la inclusió social, l'accessibilitat, la igualtat de gènere, la democratització de la memòria, la sostenibilitat i la conservació del medi. Xifres a banda, això és el que ens agradaria transmetre amb aquesta memòria que teniu a les mans.

A la primera vam desplegar una mirada sobre

SUMARI

MEMÒRIA 2021 EN XIFRES

6

ACTIVITATS I IMPACTES 2021

NOUS CONTINGUTS EN LÍNIA

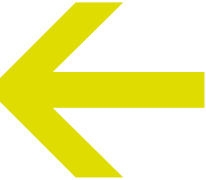
8

Exposició "Ocellots del Ter. Els ocells del Ter de Manlleu, del museu a Instagram"	12
Catàleg digital de l'exposició "Ocellots del Ter"	13
Joc dels "Ocells del Ter"	13
"Las chicas de la Saphil"	14
Vídeo "Les obreres del tèxtil, una majoria invisible"	15
"inVISIBLES", dispositiu d'arts escèniques i visuals	16
Hi ha violència al patrimoni manlleuenc?	17
"Novè 2a", l'obra de teatre	18
La docuserie "Novè 2a" als instituts	19
Exposició "Una caixa, un territori. 125 anys de la creació de Caixa Manlleu"	19
Recuperació de l'activitat educativa presencial	20
Les escoles de Manlleu descobreixen el ocells del Ter	22
16a edició de la Setmana ambiental de Manlleu	22
Projecte Faig. Aprenentatge-servei amb La Salle Manlleu	22
Projecte Magnet amb l'Institut del Ter	23
Amb el Consistori infantil de Manlleu	23
Adaptació digital de l'activitat educativa "L'anguila i el seu viatge transoceànic"	24
"Manlleuencs a Mauthausen" als instituts de Manlleu	24

Presentació del volum "Manlleuencs a Mauthausen"	25
Inauguració de l'Espai Memorial dedicat als Manlleuencs deportats a Mauthausen	25
Programa "Descobreix els sistemes naturals d'Osona"	26
Conferències en línia del programa "Descobreix els sistemes naturals d'Osona"	27
Dos capítols més de la sèrie documental "Mans destres"	28
11a Mostra de Cinema Etnogràfic	29
El Moviment Júnior de Manlleu al fons audiovisual de Carles Molist	29
Creixement i subtitulació al canal de Youtube	30
Documental "Germans Caballeria, corders de Manlleu"	31
"El riu de la vida" amb Lluís Soler	31
Museu del Ter - Museu de Suport Territorial	32
Toni d'Honor per al Museu del Ter	32
Museu en xarxa	33
Mural de l'observatori d'ocells de les ribes del Ter	33
"Xevi Gaja, col·leccionant Manlleu"	34
Exposició conjunta "Visca la República. Nous aires per a les dones"	34
Diumenges a la vora del Ter	35
Visites teatralitzades "L'esperit del Ter"	35

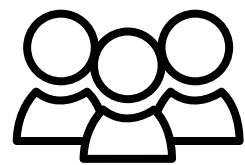
El web "Coneix el riu" incorpora els sons de 15 mamífers, amfibis i rèptils	36
Exposicions itinerants	36
El museu acull	37
Amazic i francès. Nous idiomes al recurs "Tradueix la teva visita"	37
Desvetllem la memòria de la colònia de Borgonyà	38
Cultura Viva 2021. IXbis Jornada de Presentació de Recerca Etnològica	39
"La història del cooperativisme a la Catalunya Central. Un estat de la qüestió i reptes de futur"	40
"La clau de girar el taller. Parla i treball dels manyans de les fàbriques del Ter"	40
"L'art de la paciència. La pesca fluvial a la conca mitjana del Ter"	41
Recerca en curs sobre la fàbrica de Can Llanas	41
Cens d'ocells aquàtics hivernants	42
Reportatge "Peixos i pesca científica a l'alt Ter"	43
Creixement de les col·leccions	44
Actualització de la documentació de les col·leccions de ciències naturals	44
Documentació del fons Joan Domènech i Muns	45
Fons fotogràfic de Caixa Manlleu	46
Recuperació i documentació de fons fotogràfics històrics	46
Seguiment de l'estat ecològic dels rius d'Osona	47

MEMÒRIA 2021 EN XIFRES

Evolució
2004-2021

23.779

Públic presencial total

Acció educativa:	11.634	
Individuals:	2.024	
En grup:	957	
Exposicions temporals:	4.504	
Activitats pròpies:	3.311	
Activitats acollides:	2.572	

ACTIVITAT

72

Activitats
pròpies

622

Sessions
pròpies

5

Exposicions
temporals de
producció pròpia

7

Exposicions
temporals

4

Publicacions

70

Activitats
acollides

205

Sessions
acollides

PATRIMONI

7.037

Objectes registrats

33.970

Fotografies documentades

53.500

Fotografies digitalitzades

ABAST DIGITAL

www.museudelter.cat

39.383

Usuaris únics

53.942

Sessions

coneixelriu.museudelter.cat

19.672.262

Usuaris únics

28.036.213

Sessions

COMUNITAT DIGITAL XXSS

24.907

Seguidors totals

65.160

Reproduccions de vídeo

+2.119

Nous seguidors

1.364

+591

656.521

Impressions

36

Videos pujats

36

Videos de
nova producció

2.687

Interaccions

14.537

+695

228

Posts

3.148.078

Impressions

20.035

Visites a la pàgina

35.001

Interaccions

4.553

+255

214

Piulades

400.500

Impressions

5.336

Interaccions

4.453

+578

214

Posts i històries

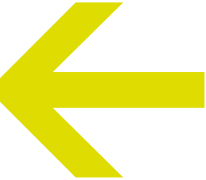
62.415

Abast de
les històries

14.444

Interaccions

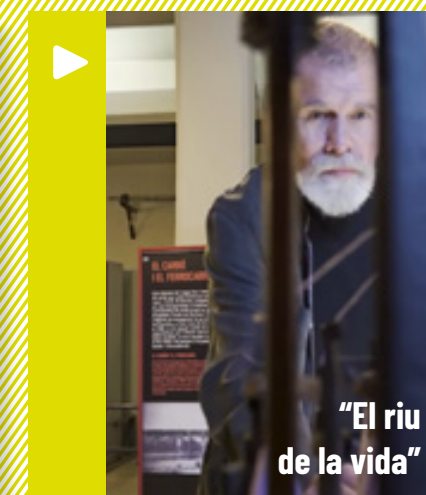
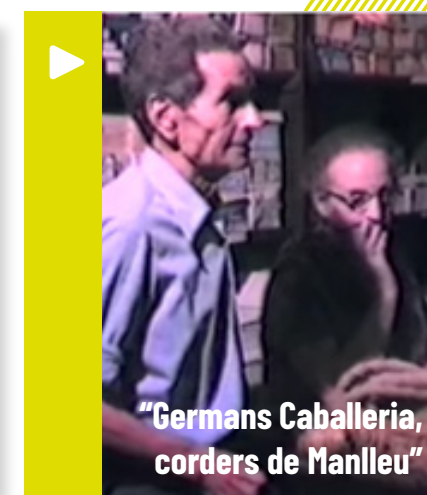

NOUS CONTINGUTS EN LÍNIA

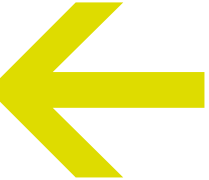
09

MEMÒRIA MUSEU DEL TER 2021

MEMÒRIA MUSEU DEL TER 2021

08

ACTIVITATS I IMPACTES 2021

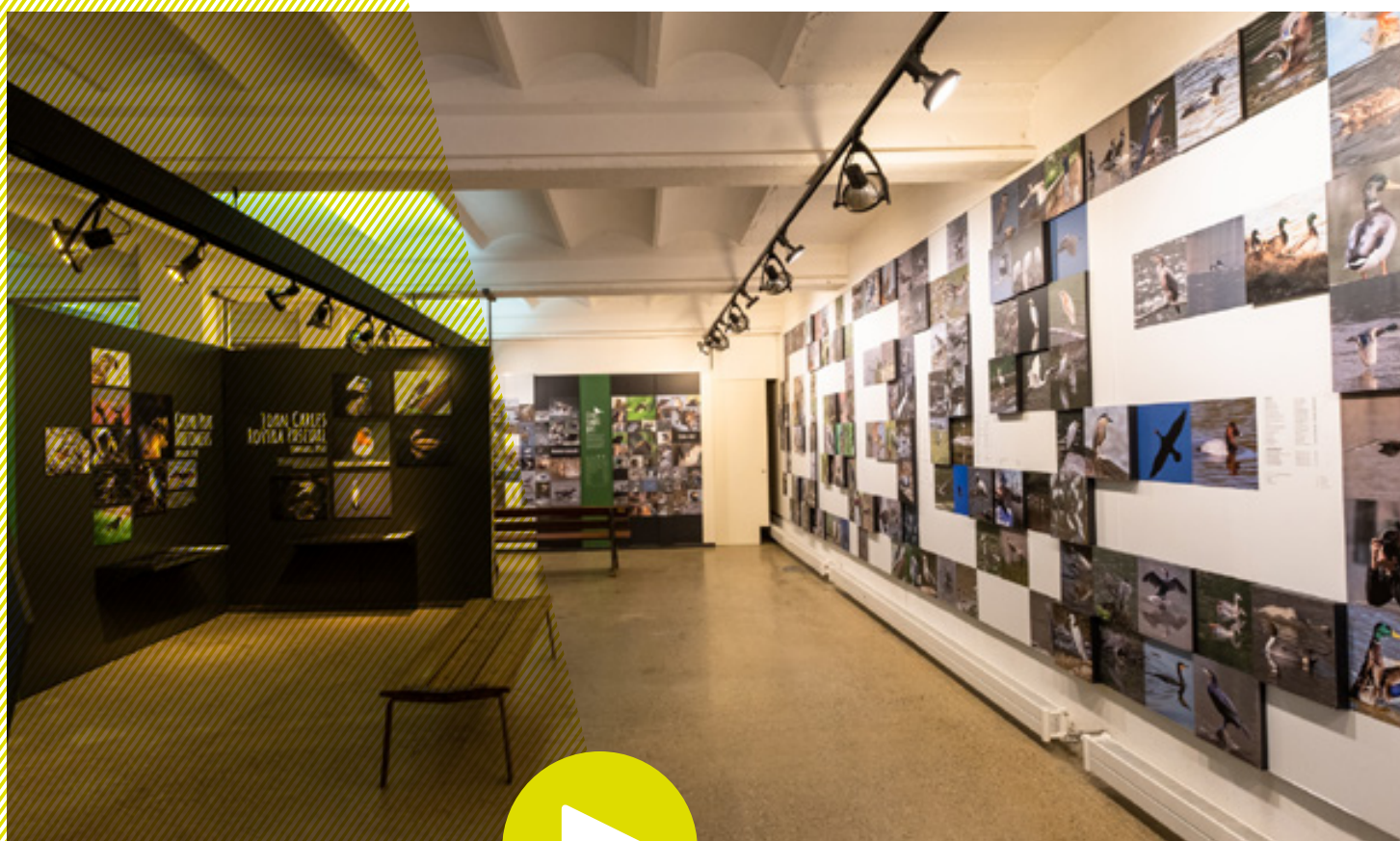
EXPOSICIÓ "OCELLOTS DEL TER. ELS OCELLS DEL TER DE MANLLEU, DEL MUSEU A INSTAGRAM"

Des de l'ataleia del Museu vèiem passar en Lluís Mundet (@mundet.bonet), l'Albert Pedro (@albertpedrofont), en Gaspar Prat (@gpratb) i en Joan Carles Rovira (@jcrovira), carregats amb càmeres i binocles, atents, a l'aguait de qualsevol moviment, la mirada perduda en algun punt ignorat per la resta de passejants. Més tard, Instagram ens retornava l'objectiu de les seves metòdiques observacions. Amb "Ocellots del Ter" vam convertir la seva activitat fotogràfica emmarcada en l'àmbit de la ciència ciutadana en **una exposició que ha fet descobrir a veïns i visitants de fora la gran biodiversitat d'ocells**

del Ter al seu pas per Manlleu amb més de 400 fotografies preses en el dos quilòmetres de façana urbana de riu entre la fàbrica de Can Llanas, a tocar del Museu del Ter, i la resclosa de la Teula, al costat del pont del ferrocarril.

VÍDEO
INAUGURACIÓ

3.531
visitants

CONSULTA
EL CATÀLEG

CATÀLEG DIGITAL DE L'EXPOSICIÓ "OCELLOTS DEL TER"

Podeu consultar tots els continguts de l'exposició en el catàleg digital al web del museu. Es va presentar el 12 de novembre amb una conferència del divulgador de l'ornitologia a les xarxes Enric Pàmies, conegut com a @birdcatalunya.

Joc dels "Ocells del Ter"

Els visitants podien completar la visita a l'exposició amb aquest joc, consistent a relacionar racons del passeig del Ter i ocells.

DESCARREGUEU
EL JOC

"LAS CHICAS DE LA SAPHIL"

La fàbrica tèxtil Saphil de Ripoll va tenir, entre els anys seixanta i vuitanta del segle XX, una residència-escola que acollia noies d'entre 14 i 18 anys procedents de províncies del nord d'Espanya, especialment de Lleó. Aquelles noies hi compaginaven estudis de secundària amb el treball a la fàbrica. Amb un taller de memòria **hem recuperat la història d'aquelles gairebé 1.000 noies que van viure una experiència tan singular.** El resultat ha estat un fons fotogràfic i el documental Las chicas de la Saphil, una producció conjunta amb el Museu

350
fotografies

Etnogràfic de Ripoll que es va presentar a Ripoll en el marc de l'11a Mostra de Cinema Etnogràfic. Treball de documentació i guió a càrrec de Maria Aguilà i realització a càrrec de Xef Vila.

2.683
visualitzacions

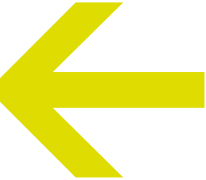

VÍDEO "LES OBRERES DEL TÈXTEL, UNA MAJORIA INVISIBLE"

En el procés d'industrialització tèxtil les dones hi van tenir un paper destacat. **Van ser la mà d'obra principal de les fàbriques tèxtils catalanes i del Ter.** N'expliquem els motius i les condicions de treball en aquest vídeo pensat com a eina educativa que complementa els tallers del museu.

4.943
visualitzacions

121
participants

**"INVISIBLES",
DISPOSITIU
D'ARTS
ESCÈNIQUES
I VISUALS
ITINERANTS**

Va convertir el públic en protagonista d'una experiència per empatitzar amb la desigualtat. La proposta, de la companyia Anònima, es nodreix de les recerques impulsades des del Museu del Ter en què les dones han estat protagonistes, i s'inspira en els camins que les dones feien en grup per anar a la fàbrica. L'espectacle, itinerant, es va representar els mesos de març, amb motiu del Dia Internacional de les Dones, i de novembre, en el marc del actes del 25-N, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones.

**HI HA
VIOLÈNCIA AL
PATRIMONI
MANLLEUENC?**

Hi són presents les dones? Se les ha tingut en compte? Han estat (in) visibilitzades? Amb motiu del 25-N, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, amb l'Associació Cultural Teatre Centre, vam reflexionar-hi amb una activitat en dues parts: una visita crítica al museu i la història de la industrialització des de la mirada de gènere, i l'esquetx teatral Els

pastorets o l'adveni... què?, per un grup de dones de l'Associació Cultural Teatre Centre. Una revisió del clàssic de Folch i Torres amb una perspectiva crítica i de gènere i amb molt d'humor.

35
participants

"NOVÈ 2A", L'OBRA DE TEATRE

El teatre del Museu del Ter va acollir a l'estiu l'obra Novè 2a, que tancava el projecte de memòria dels pisos de Can Garcia impulsat l'any 2020 amb una docusèrie. **Una coproducció amb la companyia Corcia Teatre dirigida per Joan Roura.** A l'obra, la Montserrat, després d'anys d'absència, entra per darrera vegada al novè segona dels pisos de Can Garcia, abans de ser enderrocats. El mateix pis que uns anys abans el seu pare havia

traspassat a l'Abdelah. El jove, vingut fa poc del Marroc, inicia una relació amb la Fina, que avança no sense entrebancs. Les diferències culturals fan que la seva vida a la comunitat no sigui un camí de roses. Interpretada per Laia Monforte, Jordi Arqués, Moha Amazian, Anna Pre-segué i Francesc Pérez

Memòria dels pisos
de Can Garcia

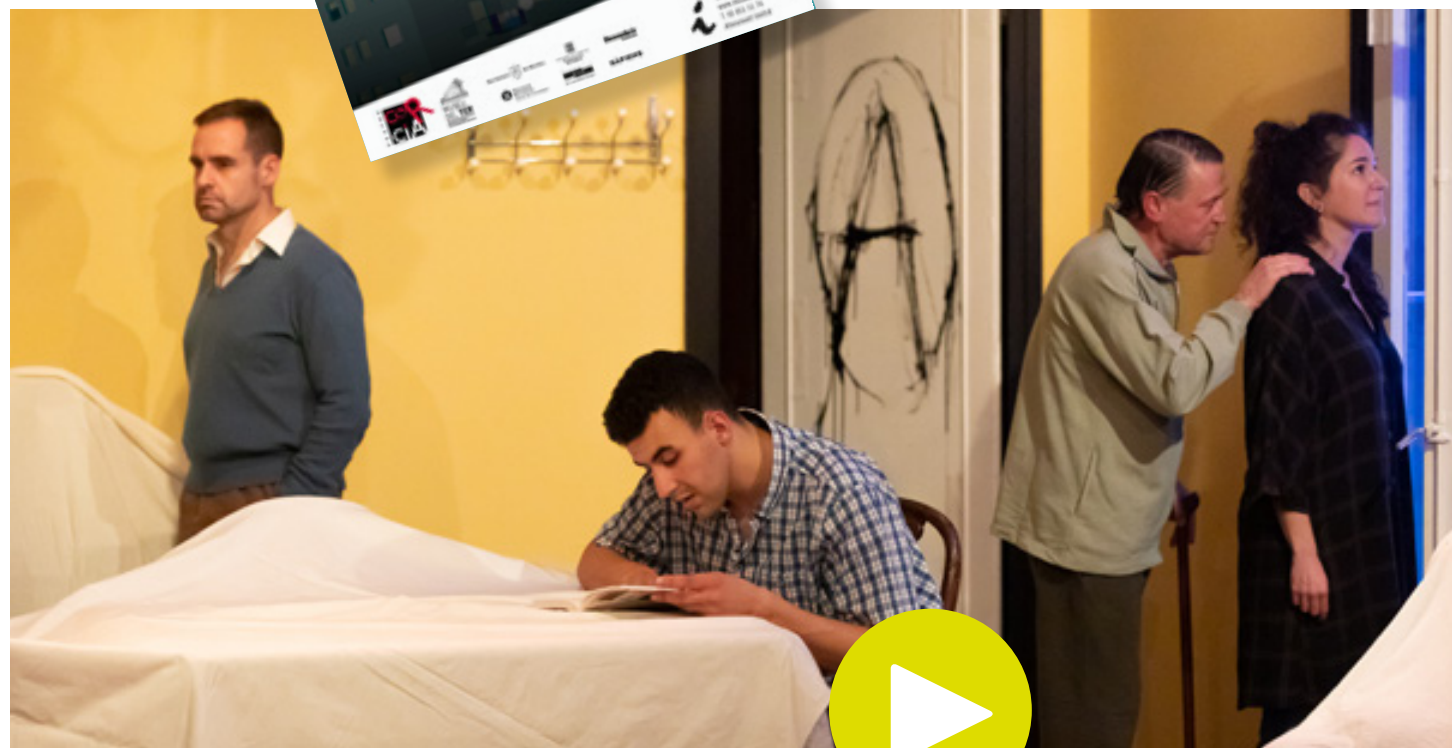

Article sobre "Novè 2a"
de Jordi Puntí a "Núvol"

349
espectadors

6.513
visualitzacions

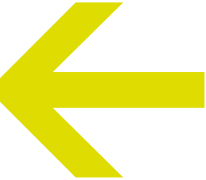
La docusèrie "Novè 2a" als instituts

Diversos grups de l'Institut del Ter i de l'Institut Antoni Pous de Manlleu han seguit la docusèrie i l'obra al canal de Youtube del museu i n'han pogut parlar amb alguns dels seus protagonistes. Els alumnes de l'Institut del Ter, a més, van completar l'activitat amb una visita al barri de l'Erm amb educadors del museu.

Exposició "Una caixa, un territori. 125 anys de la creació de Caixa Manlleu"

Caixa Manlleu, creada l'any 1896 i desapareguda l'any 2010 en plena crisi financera mundial, **va ser una de les institucions més importants de la comarca d'Osona durant tot el segle XX.** El Museu del Ter i la Fundació Antiga Caixa Manlleu han produït aquesta exposició temporal, que proposa un recorregut cronològic per la història de la caixa, nascuda del dinamisme industrial del Manlleu de finals del segle XIX, amb l'impuls de l'església i els industrials del territori que veien en les caixes i l'estalvi una manera d'apaivagar els conflictes socials amb la millora de les condicions de vida de la classe obrera.

RECUPERACIÓ DE L'ACTIVITAT EDUCATIVA PRESENCIAL

11.634

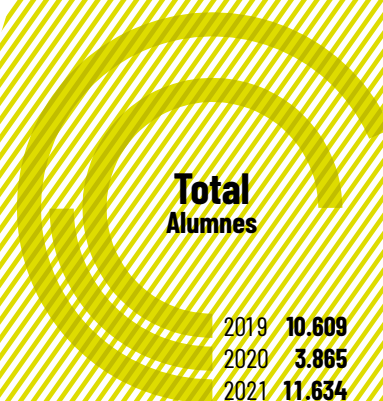
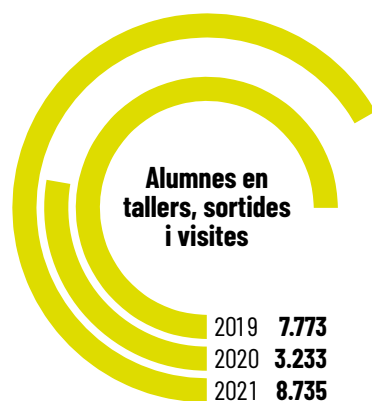
alumnes

El curs 2020-2021 i tot l'any 2021 han estat de reactivació de l'activitat educativa presencial al Museu del Ter, de manera que s'han recuperat i fins i tot ampliat les xifres d'alumnes de l'any 2019. Aquell any anterior a la pandèmia, a més, el públic de l'activitat educativa fou el 39% del públic total del museu, mentre que l'any 2021 ha estat al voltant del 50%. Això indica que **l'activitat educativa s'ha recuperat clarament a un ritme superior a la d'altres públics del museu**. Aquesta evolució s'explica per la relació amb la comunitat educativa local, que ha fet un ús especialment intensiu de les propostes educatives del museu durant la crisi sanitària.

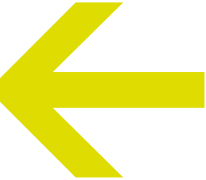

Evolució dels públics de l'educació educativa presencial (2019-2021)

CONSULTA
LES ACTIVITATS
EDUCATIVES

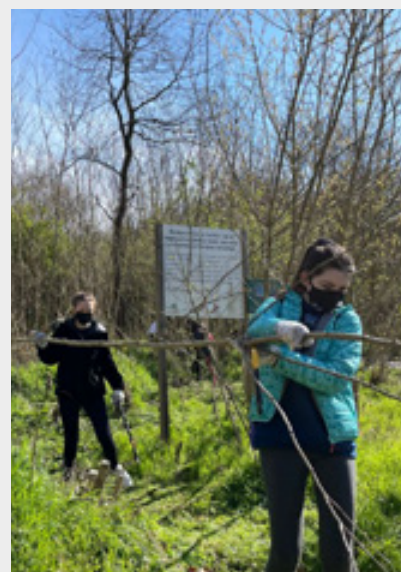
1.199
alumnes

Les escoles de Manlleu descobreixen el ocells del Ter

L'exposició "Ocellots del Ter. Els ocells del Ter de Manlleu, d'Instagram al Museu" ha estat visitada per 1.199 alumnes de les escoles de Manlleu. De la mà d'Albert Pedro i Gaspar Prat, dos dels fotògrafs protagonistes de l'exposició, es feia una visita combinada amb una activitat d'observació d'ocells al passeig del Ter.

16a edició de la Setmana ambiental de Manlleu

En la represa de la Setmana ambiental, després del parèntesi pandèmic de l'any 2020, amb els centres de secundària de Manlleu vam fer activitats de recollida de brossa i eliminació d'espècies invasores al bosc de ribera del meandre del Gelabert.

145
alumnes

30
sessions

Projecte Faig. Aprenentatge-servei amb La Salle Manlleu

S'han reprès amb normalitat aquestes activitats de suport a la restauració d'objectes de la col·lecció i de suport a la digitalització de fons fotogràfics amb grups de 5 alumnes que s'han implicat en les tasques del museu entre febrer i març.

PROJECTE MAGNET AMB L'INSTITUT DEL TER

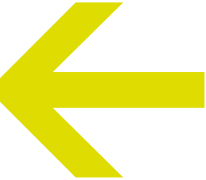
El curs 2015-2016 es va iniciar el projecte de partenariat educatiu MAGNETer entre l'Institut del Ter i el Museu del Ter, amb la voluntat de treballar conjuntament contra l'estigmatització del centre i la segregació escolar. Durant el curs 2017-2018, el projecte es va incorporar al programa **ALIANCES MAGNET** liderat per la Fundació Jaume Bofill, amb una durada de 4 cursos que van acabar al curs 2020-2021. Al llarg d'aquests sis anys el museu ha estat una aula més de l'Institut del Ter i s'han desenvolupat desenes de projectes conjunts. Tot i el final del recorregut de la mà de la Fundació Jaume Bofill, el museu i l'institut mantenen projectes i voluntat de treballar conjuntament amb la mateixa filosofia.

Amb el Consistori infantil de Manlleu

Des del museu s'ha donat suport a la regidoria de participació ciutadana en el projecte de Consistori infantil. Són 24 regidors/es i assessors/es de 6è de primària de tots els centres educatius de la ciutat. Entre les seves tasques han treballat per establir un nou punt educatiu al Passeig del Ter.

Adaptació digital de l'activitat educativa "L'anguila i el seu viatge transoceànic"

Una eina digital i animada que millora i fa interactiu el conte "L'anguila i el seu espectacular viatge transoceànic". S'han seleccionat 14 escenes del conte, creat l'any 2005 en format llibre, s'han passat a format digital i s'han incorporat animacions a cada escena. Aquest recurs digital és utilitzat com a complement durant els tallers presencials centrats en el coneixement dels peixos de riu, inclosos a l'oferta educativa del Museu del Ter, i els alumnes el consulten mitjançant tauletes. No és un recurs accessible al web, sinó de reforç de la visita presencial.

232 alumnes

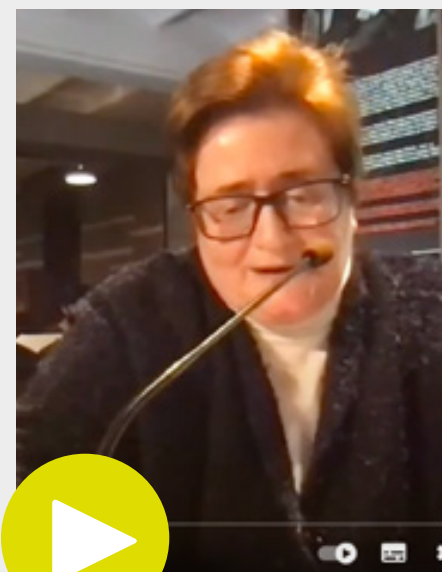
"Manlleuencs a Mauthausen" als instituts de Manlleu

Els alumnes dels centres de secundària de Manlleu han pogut conèixer la història dels manlleuencs deportats a Mauthausen de la mà dels tècnics del Museu del Ter en presentacions als centres o al mateix museu.

853 visualitzacions

Presentació del volum "Manlleuencs a Mauthausen"

Aquest volum, a càrrec de les historiadores Imma Domènech i Assumpta Tort es va editar l'any 2020. La presentació, per mitjans virtuals, es va fer el dijous 25 de febrer.

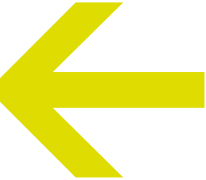

 CONSULTA LA PUBLICACIÓ

INAUGURACIÓ DE L'ESPAI MEMORIAL DEDICAT ALS MANLLEUENCs DEPORTATS A MAUTHAUSEN

L'any 2020 es van commemorar els 75 anys de l'alliberament del camp de concentració nazi de Mauthausen, on havien estat deportats majoritàriament els republicans espanyols, entre ells 9 manlleuencs. Durant l'any 2020 es va fer una recerca i la publicació *Manlleuencs a Mauthausen*, d'Imma Domènech i Assumpta Tort. El 5 de maig de 2021 inauguràvem al jardins de can Puget un espai memorial en record d'aquests manlleuencs amb la presència d'alguns dels seus descendents.

PROGRAMA "DESCOBREIX ELS SISTEMES NATURALS D'OSONA"

Per vuitè any consecutiu el Museu del Ter i el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis, amb el Grup de Naturalistes d'Osona i altres entitats naturalistes, ha organitzat aquest programa que ha comptat amb més activitats que mai (23) de les temàtiques naturalistes més variades.

23

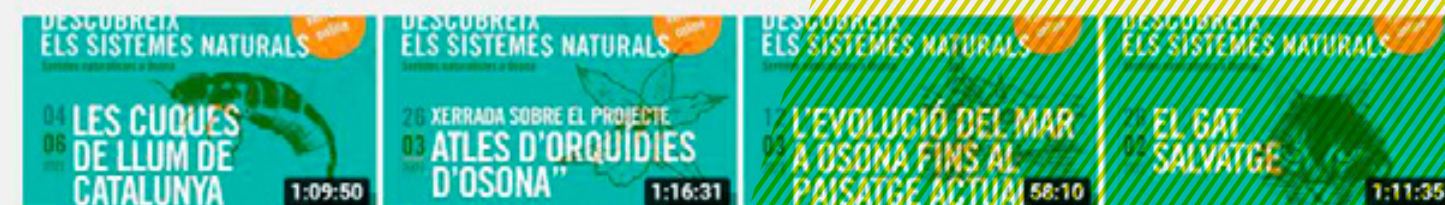
activitats

2.635

visualitzacions

Xerrades programa "Descobreix els sistemes naturals a Osona 2021" ▶ REPRODUUEIX-HO TOT

Les cuques de llum de Catalunya. Sortides...

Museu del Ter
717 visualitzacions •
Emès fa 8 mesos

El projecte "Atles d'orquídies d'Osona". Sortides...

Museu del Ter
499 visualitzacions •
Emès fa 10 mesos

L'evolució del mar a Osona fins al paisatge actual...

Museu del Ter
1m visualitzacions •
Emès fa 11 mesos

El gat salvatge. Sortides naturalistes a Osona 2021

Museu del Ter
577 visualitzacions •
Emès fa 11 mesos

CONFERÈNCIES EN LÍNIA DEL PROGRAMA "DESCOBREIX ELS SISTEMES NATURALS D'OSONA"

Destaquem d'aquest any, encara afectat per la pandèmia i pels aforaments limitats, la realització de 4 conferències en línia amb molta participació i disponibles al nostre canal de Youtube.

944

participants

VEURE EL
PROGRAMA

EL GAT SALVATGE
26 de febrer

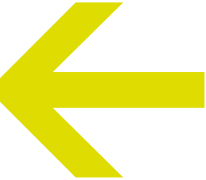
L'EVOLUCIÓ DEL MAR A OSONA
FINS AL PAISATGE ACTUAL
12 de març

EL PROJECTE ATLES
D'ORQUÍDIES D'OSONA
26 de març

LES CUQUES DE LLUM
DE CATALUNYA
4 de juny

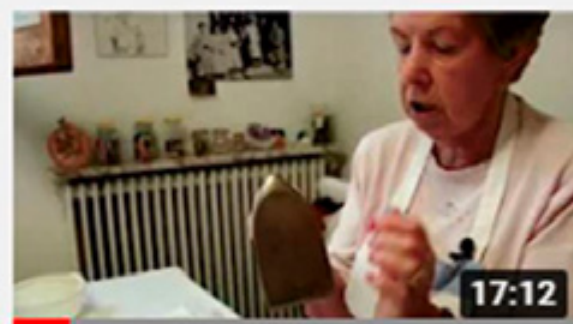
JOAN FARRÉ
cisteller

MARIA MASOLIVER
planxadora de blanc

visualitzacions dels
capítols el 2021

5.392

"Mans destres. Maria Masoliver, planxadora de..."

Museu del Ter

"Mans destres. Joan Farré, mestre cisteller" (CAT-ES-E...)

Museu del Ter

DOS CAPÍTOLS MÉS DE LA SÈRIE DOCUMENTAL "MANS DESTRES"

El projecte "Mans destres" és una sèrie audiovisual de temàtica etnogràfica dirigida per l'antropòleg Jacint Torrents que vam iniciar l'any 2020 amb un primer treball dedicat al bosquerol Jaume Bruguera. El 2021 s'ha

ampliat amb dos nous documentals protagonitzats pel cisteller Joan Farré, de Folgueroles, i la planxadora de blanc Maria Masoliver, de Manlleu. Tots dos es van poder veure en el marc de la Mostra de Cinema Etnogràfic i estan disponibles al canal de Youtube del Museu del Ter. També es van emetre a finals d'any per El 9 TV, amb una audiència acumulada de 6.864 espectadors.

6.864

espectadors a El 9 TV

11a Mostra de Cinema Etnogràfic

Novena participació del museu en la Mostra de Cinema Etnogràfic de la Direcció General de Cultura Popular amb un important desplegament territorial d'activitats a Osona i al Ripollès. **S'han programat**

10 sessions en 7 poblacions diferents: Manlleu (3), Ripoll (2), Torelló, Folgueroles, Taradell, Vic i Roda de Ter. Totes s'han pogut fer de forma presencial, a diferència de l'any 2020. En l'àmbit nacional, en la mostra hi han participat tretze entitats de la xarxa de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial.

776

espectadors

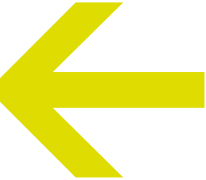
El Moviment Júnior de Manlleu al fons audiovisual de Carles Molist

Sessió de la Mostra de Cinema Etnogràfic sobre el Moviment Júnior a Manlleu a partir de filmacions del fons Carles Molist seleccionades i documentades per Montse Anglada i Fina Collell, que va formar part de la Mostra de Cinema Etnogràfic.

508

visualitzacions

CREIXEMENT I SUBTITULACIÓ AL CANAL DE YOUTUBE

Com explicàvem a la memòria de 2020, el Museu del Ter va aprofitar la situació de crisi sanitària per posar al dia i reactivar

el seu canal de Youtube, concebut com una sala més del museu. L'any 2021 hem persistit en aquesta tasca, amb **noves produccions audiovisuals que inclouen presentacions, conferències, documentals i vídeos de promoció, entre d'altres.** En total s'han compartit 36 nous vídeos. D'altra banda, s'ha continuat aprofundint en l'accessibilitat amb la tasca de subtitulació en català i traducció de bona part d'aquests materials al castellà, a l'anglès i per primera vegada al francès.

Idiomes

FRANCÈS 7
ANGLÈS 7
CASTELLÀ 12
CATALÀ 11

36
nous vídeos

65.160
visualitzacions

1.216
visualitzacions

3.611
visualitzacions

"El riu de la vida" amb Lluís Soler

De la sèrie *Museus a escena*, promoguda per la Diputació de Barcelona, *El riu de la vida* amb guió de Victòria Szpunberg, proposa una visita al museu de la mà de l'actor manlleuenc Lluís Soler.

DOCUMENTAL "GERMANS CABALLERIA, CORDERS DE MANLLEU"

Muntatge a càrrec de Guillem Roma d'una filmació de 1987 que documentava l'activitat com a corders i espardenyers dels germans Caballeria a Manlleu. Presentat en el marc de la Mostra de Cinema Etnogràfic.

MUSEU DEL TER – MUSEU DE SUPORT TERRITORIAL

El 2021 ha estat de desplegament del programa de Museu de Suport Territorial en els àmbits del **suport a la redacció de projectes museístics i plans de gestió, l'acció educativa, la difusió i comunicació, i la gestió de col·leccions** dels equipaments patrimonials bàsics de la comarca. El Museu del Ter comparteix el programa amb altres 5 museus catalans: Ecomuseu de les Valls d'Àneu, Museu de la Noguera, Museu de les Terres de l'Ebre, Museu Etnològic del Montseny i Museu de la Mediterrània.

Toni d'Honor per al Museu del Ter

Els Tonis de Taradell, en el marc de les festes de Sant Antoni, han reconegut el Museu del Ter amb el premi Toni d'Honor per la seva tasca de vocació i suport territorial.

**Moltes gràcies,
Tonis de Taradell!**

Museu en xarxa

El Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, la Xarxa de Museus de Ciències Naturals, la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial de la Direcció General de Cultura Popular o el Consell Assessor dels Museus d'Osona són alguns dels marcs d'interrelació del Museu del Ter. **Aquest treball en xarxa en programes conjunts, jornades i trobades, nodreix i ajuda a desplegar el conjunt d'activitats del museu.**

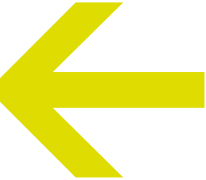
MURAL DE L'OBSERVATORI D'OCELLS DE LES RIBES DEL TER

L'ajuntament de les Masies de Voltregà ha senyalitzat, amb un gran mural de l'artista Jacob Cabezas a les antigues fàbriques de Gallifa, l'observatori d'ocells de les ribes del

Ter, que l'any 2018 hi va construir el Museu del Ter, per mitjà del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis, en el marc del Projecte de custòdia fluvial "Riberes del Ter".

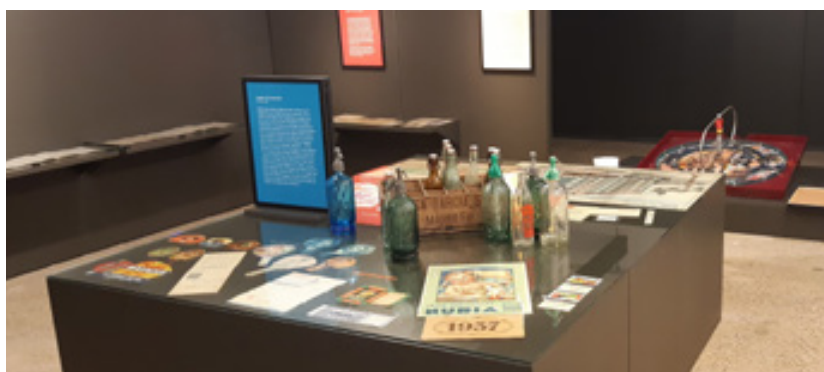

"XEVI GAJA, COL·LECCIONANT MANLLEU"

413
visitants

Durant la tardor es va poder veure una mostra de les col·leccions de documents, fotografies i objectes sobre Manlleu del col·leccionista Xevi Gaja. L'exposició s'emmarcava en el programa "Col·leccionant passions", de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial.

Exposició conjunta "Visca la República. Nous aires per a les dones"

Amb motiu dels 90 anys de la proclamació de la II República, la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona va organitzar l'exposició dispersa en 25 museus "Visca la República!". Al Museu del Ter ens vam centrar en les iniciatives que van permetre les dones albirar unes millors condicions laborals a partir de dos cartells sobre l'Assegurança Obligatòria de Maternitat de l'any 1931 provinents de l'Arxiu Municipal de Torelló.

406
participants

DIUMENGES A LA VORA DEL TER

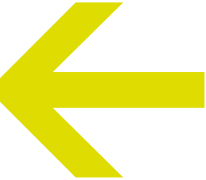
Des del mes de març vam poder recuperar les activitats dels Diumenges a la vora de Ter amb limitacions d'aforament i mesures sanitàries. Les visites a les colònies Rusiñol i Borgonyà, la sortida d'observació d'ocells i la investigació de l'estat de salut del riu han tingut aquest any 406 participants.

Visites teatralitzades "L'esperit del Ter"

Tot i la limitació del aforaments i la reducció de l'afluència de grups organitzats no educatius, aquest any s'han recuperat les visites guiades teatralitzades.

496
participants

EL WEB "CONEIX EL RIU" INCORPORA ELS SONS DE 15 MAMÍFERS, AMFIBIS I RÈPTILS

El so d'aquests animals representa una millora d'aquest recurs i s'ha afegit als cants de 30 ocells que ja estaven disponibles. El web "Coneix el riu" ha tingut durant l'any **2021 19.672.262 visitants únics i 28.036.213 sessions.**

visitants únics

19.672.262
28.036.213
sessions.

509
Visitants

Exposicions itinerants

Aquest any 3 exposicions itinerants s'han pogut visitar a les sales del Museu del Ter: "40 anys del Concurs de portades de Nadal d'El 9 Nou", "La mar de plàstics" i "Espai natural Guillerics-Savassona".

El museu acull

L'Auditori Roca del museu, gràcies a millores en la ventilació, ha estat la major part de l'any disponible per a entitats, centres educatius i institucions del nostre entorn amb limitacions d'aforament i mesures sanitàries. A banda de l'auditori, altres espais del museu han estat utilitzats amb finalitats diverses. És el cas del projecte "Invulnerables", de reforç escolar, que es desenvolupa al museu des de l'any 2020.

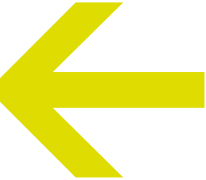
2.572
persones

AMAZIC I FRANCÈS. NOUS IDIOMES AL RECURS "TRADUEIX LA TEVA VISITA"

Aquest recurs, estrenat el 2020, facilita la visita al museu en 5 idiomes amb traducció professional i la possibilitat de traduir automàticament amb Google Translate. Aquest any hem incorporat el francès i s'han iniciat les tasques per incorporar l'amazic, la tercera llengua més parlada a Manlleu i Osona.

DESVETLLEM LA MEMÒRIA DE LA COLÒNIA DE BORGONYÀ

El taller "Desvetllem la memòria" és un **projecte de participació i de recuperació comunitària de fons fotogràfics històrics i de catalogació col·lectiva**, que, a més, permet anar ampliant aquests fons. Es desenvolupa amb la dinàmica habitual dels tallers de fotografia històrica del museu: els assistents aporten fotografies que es digitalitzen i

es documenten. Se n'han fet 8 sessions al Casal de Borgonyà amb 88 participants. El Museu del Ter custodia un fons de 3.000 fotografies d'aquesta singular colònia industrial del Ter.

CULTURA VIVA 2021. IX BIS JORNADA DE PRESENTACIÓ DE RECERCA ETNOLÒGICA

A causa de la situació sanitària, la IX Jornada es va ajornar l'any 2020. L'edició del 2021 és la recuperació de l'anterior. **Es va fer al Museu del Ter el 13 de novembre presencialment i en línia, i es van presentar 8 recerques de temes diversos.** La jornada "La recerca etnològica a la Catalunya Central" forma part del programa Cultura Viva, una iniciativa de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial.

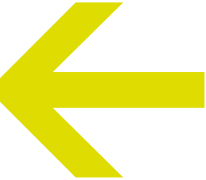
 RESUM DE LES
PRESENTACIONS

92
participants

8
sessions

543
fotografies
digitalitzades

208
fotografies
documentades

"LA HISTÒRIA DEL COOPERATIVISME A LA CATALUNYA CENTRAL. UN ESTAT DE LA QÜESTIÓ I REPTES DE FUTUR"

Aquest **treball dels historiadors osonencs Joan Torrents i Gerard Vallejo** és un compendi interpretatiu i sintètic dels treballs historiogràfics localitzats sobre el moviment cooperativista a la Catalunya Central, amb un ventall cronològic que va des de finals del segle XIX fins al final de la transició del franquisme

a la democràcia, l'any 1982. Una recerca i publicació digital impulsada conjuntament amb l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central.

"La clau de girar el taller. Parla i treball dels manyans de les fàbriques del Ter". Treball en curs

Hem iniciat un treball de recerca sobre un dels oficis més representatius del món industrial, els manyans, encarregats del muntatge, manteniment i reparació de la maquinària de les fàbriques. Amb entrevistes en profunditat descobrim aspectes tan variats i interessants com la formació i l'aprenentatge de la feina, l'ambient de treball, les màquines, les eines i tècniques que empraven, i el vocabulari i les expressions específiques del seu ofici.

Les historiadores Irene Llop i Núria Sadurní són les autores d'aquesta publicació digital sobre la pesca fluvial a les poblacions del Ter mitjà a Osona, especialment a Roda de Ter, Manlleu i Torelló. Presenta un recull de les espècies pescades a les vores del Ter, les tècniques de pesca practicades, els llocs de

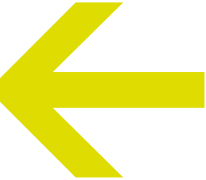
pesca tradicionalment coneguts i transmesos, les festes, concursos i tradicions associades a la pesca. Fa també un breu repàs de la història de les principals societats de pescadors, especialment les de Roda de Ter i Manlleu.

"L'ART DE LA PACIÈNCIA. LA PESCA FLUVIAL A LA CONCA MITJANA DEL TER"

Recerca en curs sobre la fàbrica de Can Llanas

La fàbrica de Can Llanas és a l'extrem sud-est de la població, a tocar del Museu del Ter, aigües avall. És un dels conjunts industrials històrics de Manlleu, representant de l'incipient procés d'industrialització. L'espai que ocupa l'actual fàbrica és el mateix que havia ocupat un dels històrics molins de la vila, el molí de la Caballeria.

CENS D'OCELLS AQUÀTICS HIVERNANTS

El dissabte 16 de gener al matí es va fer el cens anual d'ocells aquàtics hivernants a l'Alt Ter (el Ripollès, Osona i la Selva). **El cens es coordina anualment de manera voluntària des del Museu del Ter, per mitjà del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis.** Va comptar amb diversos coordinadors de trams i joques, membres del GEDENA - Ripollès,

el Grup de Naturalistes d'Osona (ICHN), el Grup d'Anellament de Calldetenes-Osona i el mateix CERM. Hi van participar 53 voluntaris i es van censar 8807 ocells. Només al tram Roda de Ter-Manlleu-La Gleba, 14 voluntaris van censar 1.547 ocells de 50 espècies diferents.

1.185

visualitzacions

That's because, on the one hand,
the Ter is short of water,

53

voluntaris

8807

ocells

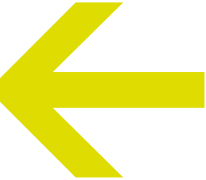
1.788

visualitzacions

REPORTATGE "PEIXOS I PESCA CIENTÍFICA A L'ALT TER"

Marc Ordeix, coordinador del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis del Museu del Ter explica en què consisteix la pesca científica i què ens diuen els peixos en relació a l'estat dels rius. Al vídeo, fet per Xef Vila, també es parla de quins peixos hi ha actualment a l'Alt Ter i les pressions que hi pateixen les espècies autòctones. **El CERM fa regularment accions de**

pesca científica en el marc dels seus projectes de recerca i de conservació dels rius i altres ambients aquàtics.

663
més que 2020

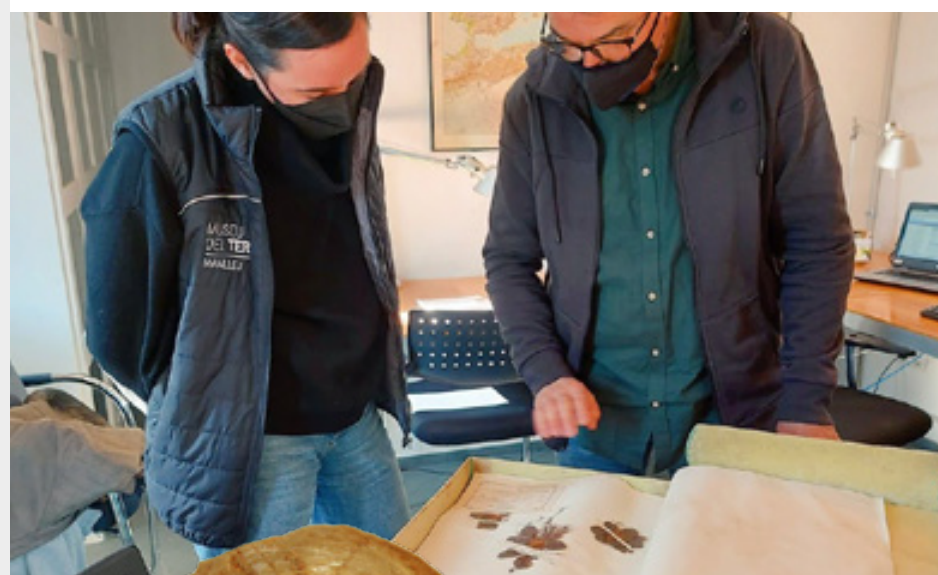

Creixement de les col·leccions

A finals de 2021 el Museu té a la seva col·lecció 7.037 objectes registrats, 663 més que a finals de 2020, procedents de diverses donacions i dels treballs de recerca del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis.

7.037
objectes

ACTUALITZACIÓ DE LA DOCUMENTACIÓ DE LES COL·LECCIONS DE CIÈNCIES NATURALS

S'ha dut a terme la catalogació de dos fons de fòssils i minerals de les col·leccions de ciències naturals cedits al Museu del Ter, provinents un de l'antic gabinet de Ciències Naturals del Seminari de Vic, i l'altre, d'una antiga col·lecció del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, la col·lecció Cassany. D'altra banda, també s'han catalogat les mostres i els individus **provinents dels treballs de recerca anuals de seguiment d'estat ecològic del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis**, que es recullen cada any.

562
objectes documentats

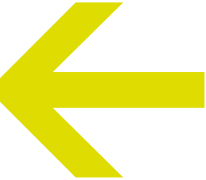

DOCUMENTACIÓ DEL FONS JOAN DOMÈNECH I MUNS

El fons Joan Domènech i Muns (Manlleu, 1926-2015) és una donació de la família Domènech Subiranas. Es tracta d'una col·lecció principalment formada per eines de pagès. L'antropòloga Marta Rosell ha dut a terme la documentació

del conjunt, que està pendent de registre, amb la col·laboració del també antropòleg Jacint Torrents.

1.428
noves fotografies

FONS FOTOGRÀFIC DE CAIXA MANLLEU

Amb motiu de l'exposició "Una caixa, un territori. 125 anys de la creació de Caixa Manlleu" s'ha treballat en la digitalització i documentació del fons fotogràfic conservat per la Fundació Antiga Caixa Manlleu. En total s'han incorporat 1.428 noves fotografies al fons del museu.

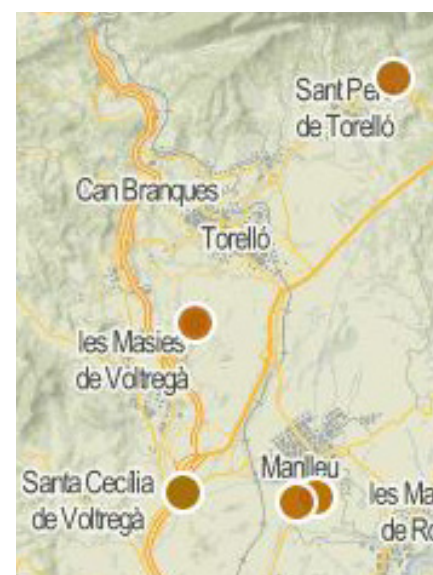
Recuperació i documentació de fons fotogràfics històrics

Cada any recuperem i rebem fons fotogràfics de procedències diverses. L'any 2021 s'han incorporat nous fons al Museu i s'han continuat les tasques de digitalització i documentació de fons ingressats durant els anys anteriors. Per exemple, enguany s'ha treballat el fons de Caixa Manlleu, Las chicas de la Saphil (vegeu-lo en aquesta memòria) i de la colònia de Borgonya, entre d'altres. En total, tenim un fons de 33.970 fotografies documentades i un nombre aproximat de 53.500 imatges digitalitzades.

fotografies documentades
33.970
53.500
imatges digitalitzades.

SEGUIMENT DE L'ESTAT ECOLÒGIC DELS RIUS D'OSONA

Com va fent des de l'any 2002, el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis del Museu del Ter i la UVic-UCC va analitzar la qualitat fisicoquímica i biològica de 12 trams de riu de la conca del riu Ter a Osona, tant a la primavera com a l'estiu. L'any 2021, marcat per una sequera extrema, es va detectar un empitjorament general de la qualitat en comparació amb els darrers anys.

13
trams fluvials
mostrejats

Museu del Ter
MNACTEC

Ajuntament de Manlleu

www.studiol.com

#Museudelter #MANLLEU - Plaça de les Dones del Ter, 1 - 08560 Manlleu - T 93 851 51 76 - info@museudelter.cat - www.museudelter.cat

CERM
Centre d'Estudis
dels Rius Mediterranis
UVIC | UVIC-UCC

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

